

SANKCIE V ZMYSLE ZÁKONA O REGISTRU PARTNEROV VEREJNÉHO SEKTORA A ICH PRIMERANOSŤ¹

JUDr. Pavel Lacko, LL.M., PhD.

Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta
Katedra obchodného práva a hospodárskeho práva
pavel.lacko@flaw.uniba.sk

Sankcie v zmysle zákona o registri partnerov verejného sektora a ich primeranosť

Autor sa v príspevku zaoberá sankciami, ktoré prichádzajú do úvahy v prípade porušenia ustanovení zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora v platnom znení a otázkou ich primeranosti s ohľadom na závažnosť jednotlivých prípadov porušenia. Sankcie majú síce na jednej strane dôležitú úlohu, a to primárne partnerov verejného sektora k tomu, aby zapísané a zverejnené údaje boli správne a aktuálne. Na druhej strane je však otázkou, či je potrebné rovnako prísne sankcionovať všetky prípady porušenia.

Sanction according to the Act on Register of Public Sector Partners and the Adequacy thereof

The author deals with the sanctions that are relevant in case of violation of the provisions of Act No. 315/2016 Coll. on the register of public sector partners, as amended, and the question of their adequacy with regard to the seriousness of individual infringement cases. On the one hand, sanctions have an important role in getting public sector partners to keep the data entered and published correct and up-to-date. On the other hand, the question is whether all infringements should be sanctioned with the same severity.

¹ Článok bol pripravený v rámci projektu APVV-16-0553 „Premeny a inovácie konceptu kapitálových spoločností v podmienkach globalizácie“.

Gesetzliche Sanktionen im Sinne des Gesetzes über das Register der Partner des öffentlichen Sektors und deren Angemessenheit

Der Autor befasst sich mit den Sanktionen, die im Falle eines Verstoßes gegen die Bestimmungen des Gesetzes Nr. 315/2016 Slg. über das Register der Partner des öffentlichen Sektors idgF. in Betracht kommen und mit der Frage ihrer Angemessenheit im Hinblick auf die Erheblichkeit der einzelnen Vertragsverletzungsfälle. Einerseits haben Sanktionen eine wichtige Rolle, um die Partner des öffentlichen Sektors dazu zu bringen, die eingegebenen und veröffentlichten Daten korrekt und aktuell zu halten. Andererseits stellt sich die Frage, ob alle Verstöße mit der gleichen Strenge beurteilt werden sollten.

Kľúčové slová: register partnerov verejného sektora, sankcie, primeranosť

Keywords: register of public sector partners, sanctions, adequacy

Schlüsselbegriffe: Register der Partner des öffentlichen Sektors, Sanktionen, Angemessenheit

Úvod

Jedným zo spôsobov, ako zabezpečiť, aby informácie zapisované a zverejňované v registri partnerov verejného sektora zodpovedali skutočnosti, sú prísne sankcie spojené s porušením ustanovení zákona č. 315/2016 o registri partnerov verejného sektora (ďalej len „ZoRPVS“). Predmetné sankcie je možné zaradiť do viacerých kategórií, pričom je vhodné každú z týchto kategórií bližšie rozobrať. Zároveň je potrebné zhodnotiť, či sú tieto sankcie s ohľadom na závažnosť porušenia primerané.

1. Peňažné pokuty

ZoRPVS v prvom rade zavádza peňažné pokuty pre prípad porušenia relevantných povinností. Pokuta hrozí predovšetkým partnerovi verejného sektora. Platí, že *„ak sa v návrhu na zápis uvedú nepravdivé alebo neúplné údaje o konečnom užívateľovi výhod, uloží registrujúci orgán partnerovi verejného sektora pokutu vo výške hospodárskeho prospechu, ktorý partner verejného sektora získal; ak hospodársky prospech nemožno zistiť, registrujúci orgán uloží pokutu od 10 000 eur do 1 000 000 eur...“*² Pokuta pre partnera verejného sektora sa teda

² § 13 ods. 1 ZoRPVS.

v prvom rade viaže na hospodársky prospech, ktorý partner verejného sektora získal. Pojem *hospodársky prospech* relatívne podrobne rozoberá dôvodová správa k ZoRPVS. „*Pod pojmom hospodársky prospech treba rozumieť akýkoľvek finančný príjem alebo peniazmi ocenený prírastok na majetku alebo jeho hodnote, plynúci zo zmluvy alebo dohody, ktorému nezodpovedá priamy, preukázateľný a účelný náklad partnera verejného sektora, vynaložený na plnenie zmluvy alebo dohody (oprávnený náklad). Spôsob vyčíslenia hospodárskeho prospechu závisí od predmetu zmluvy. Jedným zo spôsobov vyčíslenia hospodárskeho prospechu je rozdiel medzi cenou, ktorú subjekt verejného sektora uhradil partnerovi verejného sektora za dodanie tovaru alebo služieb a finančnými prostriedkami, ktoré partner verejného sektora vynaložil na obstaranie resp. vyrobienie/poskytnutie tovarov alebo služieb, ktoré sú predmetom plnenia podľa zmluvy alebo dohody a boli v skutočnosti dodané. Analogicky preto platí tiež, že ak partner verejného sektora nadobúdal majetok, práva k majetku alebo majetkové práva, predstavuje hospodársky prospech rozdiel medzi finančnými prostriedkami, ktoré za tieto práva zaplatil a trhovou hodnotou, ktorú získal. Úmyslom zákonodarcu je najmä odňať sankcionovanému partnerovi verejného sektora akýkoľvek zisk z predmetnej transakcie, pričom na tieto účely treba podrobne skúmať oprávnenosť nákladov povinnej osoby.*“³

Zjednodušene povedané, hospodársky prospech predstavuje zisk partnera verejného sektora, ktorý nadobudol v súvislosti s plnením zo zmluvy alebo dohody s verejnoprávnym subjektom. V tejto súvislosti sa však vynára viacero otázok. Po prvé, za aké obdobie sa má hospodársky prospech posudzovať? Logické by bolo vychádzať z obdobia od zápisu nesprávnych údajov do registra partnerov verejného sektora až po opravu týchto údajov. Otázne však je, ako sa v tomto prípade určí hospodársky prospech. Je otázne, aký bude postup, ak v čase podania návrhu na zmenu zapísaných údajov v registri partnerov verejného sektora (ktorý obsahuje nesprávne údaje) je predchádzajúca zmluva už čiastočne splnená. Nie je zrejmé, či sa bude vychádzať z hodnoty plnení poskytnutých partnerom verejného sektora až po zápise zmeny (nesprávnych) údajov.

Takisto nie je zrejmé, aký bude postup v prípade, ak v registri partnerov verejného sektora je zapísaný správny konečný užívateľ výhod, ale je uvedená nesprávna adresa jeho trvalého pobytu.⁴ Javí sa ako

³ Dôvodová správa k návrhu zákona o registri partnerov verejného sektora, s. 18.

⁴ V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že inštitút „trvalého pobytu“ je predovšetkým inštitút slovenského práva. ZoRPVS neupravuje, akú informáciu majú uviesť osoby žijúce v štátoch, ktoré inštitút trvalého pobytu nepoznajú. Navyše, nie je vylúčené, že fyzická osoba môže mať aj viac trvalých pobytov (vo viacerých štátoch). ZoRPVS takisto uvedenú situáciu nerieši.

veľmi prísne sankcionovať partnera verejného sektora za to, že opomenul aktualizovať adresu trvalého pobytu svojho konečného užívateľa výhod. Sankcionovanie uvedeného porušenia ZoRPVS by zároveň znevýhodňovalo partnerov verejného sektora, ktorých koneční užívatelia výhod žijú v štátoch, ktoré inštitút trvalého pobytu upravujú. Koneční užívatelia výhod žijúci v iných krajinách by uvedené porušenie povinnosti (súvisiace s uvedením nesprávneho trvalého pobytu) nemohli spôsobiť, keďže žiadny trvalý pobyt nemajú. *De lege ferenda* je možné odporúčať, aby bol voči všetkým užívateľom výhod používaný jednotný koncept, napr. domicil alebo obvyklý pobyt používaný v medzinárodnom práve súkromnom. Na jednej strane sú tieto inštitúty menej jednoznačné. Trvalý pobyt má fyzická osoba s pobytom na území SR zaznamenaný v občianskom preukaze, pričom domicil a obvyklý pobyt vychádzajú z faktického stavu.⁵ Avšak z pohľadu poznania konečných užívateľov výhod je prvoradé tieto osoby jednoznačne identifikovať, nie poznať ich aktuálnu adresu evidovanú príslušným správnym orgánom. Navyše, adresu trvalého pobytu nie je potrebné uvádzať vždy. V zmysle § 4 ods. 6 ZoRPVS môže oprávnená osoba „*namiesto údajov o adrese trvalého pobytu konečného užívateľa výhod... uviesť údaj o sídle alebo mieste podnikania partnera verejného sektora, ak preukáže, že existujú objektívne odôvodnené okolnosti, pre ktoré by údaj o adrese trvalého pobytu konečného užívateľa výhod mohol ohroziť jeho bezpečnosť alebo zasiahnuť do jeho práv na ochranu osobnosti, alebo ohroziť bezpečnosť alebo zasiahnuť do práv na ochranu osobnosti jeho blízkych osôb.*“

Čo sa týka praktickej stránky určenia výšky hospodárskeho prospechu, je možné očakávať, že v prípade hrozby uloženia pokuty predloží partner verejného sektora iniciatívne znalecký posudok stanovujúcu výšku hospodárskeho prospechu. Vzhľadom na to, že ide o otázku veľmi komplikovanú a závisiacu od mnohých faktorov, takýto znalecký posudok môže byť vypracovaný so zámerom výšku hospodárskeho prospechu čo najviac minimalizovať. Keďže účastníkom konania o overení pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod nie je žiadna „protistrana“, ktorá by závery takéhoto znaleckého posudku spochybňovala, nie je dôvod, aby sa vypracovával iný znalecký posudok. Registrujúci orgán (t. j. Okresný súd Žilina) síce môže dať na vlastné náklady takýto znalecký posudok vypracovať, je ale otázne, či takýto postup s ohľadom na hospodárnosť konania bude využívaný.

⁵ LACKO, P.: *Nariadenie Brusel I (prepracované znenie). Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016, s. 182 a nasl.

1.1 Peňažné pokuty pre štatutárne orgány

ZoRPVS rovnako zavádza peňažné pokuty aj pre štatutárne orgány partnera verejného sektora: „Registrujúci orgán uloží osobe, ktorá je štatutárnym orgánom, alebo každému členovi štatutárneho orgánu partnera verejného sektora v čase porušenia povinnosti podľa úvodnej vety pokutu od 10 000 eur do 100 000 eur.“⁶ Uvedená pokuta sa viaže na porušenie rovnakých povinností, ako v prípade partnera verejného sektora, t. j. ak sa v návrhu na zápis uvedú nepravdivé alebo neúplné údaje o konečnom užívateľovi výhod alebo verejných funkcionároch, nie je splnená povinnosť podať návrh na zápis zmeny zapísaných údajov týkajúcich sa konečného užívateľa výhod v stanovenej lehote alebo sa poruší zákaz ustanoviť ako zodpovednú osobu, ktorá nie je v konflikte záujmov podľa § 19 ZoRPVS.

Vo vzťahu k pokute pre štatutárny orgán resp. členov štatutárneho orgánu je potrebné uviesť, že táto je „miernejšia“ čo sa týka jej výšky – výška pokuty sa neodvíja od hospodárskeho prospechu získaného partnerom verejného sektora, ale závisí od úvahy registrujúceho orgánu, pričom ZoRPVS stanovuje minimálnu (10 000 eur) a maximálnu (100 000 eur) výšku tejto pokuty. Na druhej strane je však nutné zdôrazniť, že táto zodpovednosť je objektívna bez možnosti liberácie. Štatutárne orgány však v mnohých prípadoch nemajú možnosť zistiť, či sa v rámci partnera verejného sektora zmenila vlastnícka štruktúra a na podklade toho aj koneční užívatelia výhod. Rovnako je pre štatutárny orgán veľmi náročné zistiť zmenu údajov týkajúcich sa konečných užívateľov výhod (napr. zmenu adresy trvalého pobytu alebo zmenu mena či priezviska) v prípade, ak im koneční užívatelia výhod takúto zmenu neoznámia. Je otázne, či je aj v takomto prípade vhodné sankcionovať členov štatutárneho orgánu.

1.2 Peňažné pokuty a oprávnená osoba

V zmysle § 13 ods. 5 ZoRPVS za zaplatenie pokuty štatutárnym orgánom ručí oprávnená osoba zapísaná v registri v čase porušenia povinností. V tejto súvislosti však ZoRPVS upravuje liberačný dôvod – oprávnená osoba nie je povinná zaplatiť pokutu, ak preukáže, že konala s odbornou starostlivosťou.

ZoRPVS teda, na rozdiel od pokuty uloženej štatutárnemu orgánu, upravuje liberačný dôvod. Je na zváženie, či by nebolo vhodné takýto liberačný dôvod doplniť aj pri ukladaní pokút štatutárnym orgánom.

⁶ § 13 ods. 1 ZoRPVS.

1.3 Peňažné pokuty pre konečných užívateľoch výhod

Na základe § 11 ods. 10 ZoRPVS je *konečný užívateľ výhod povinný do 15 dní, odkedy sa dozvedel, že sa stal konečným užívateľom výhod partnera verejného sektora, oznámiť partnerovi verejného sektora, že sa stal jeho konečným užívateľom výhod, a oznámenie doručiť aj oprávnenej osobe zapísanej v registri*. Tým však nie sú dotknuté povinnosti partnera verejného sektora ani oprávnenej osoby.

Pokiaľ konečný užívateľ výhod túto povinnosť poruší, uloží mu registrujúci orgán pokutu do 10 000 eur.

V tomto ohľade je však otázne, či bude takáto pokuta vymožiteľná, ak konečný užívateľ výhod nebude mať žiaden majetok na území SR. Charakter tohto ustanovenia je extrateritoriálny a pokiaľ konečný užívateľ výhod uloženú pokutu neuhradí, je potrebné takéto rozhodnutie uznať a vykonať v inom štáte (v ktorom má konečný užívateľ výhod majetok). Takéto rozhodnutia nie sú automaticky uznávané na základe práva Európskej únie ani medzinárodných zmlúv a ich uznanie a vykonateľnosť závisí výlučne na národnom práve štátu, v ktorom sa má rozhodnutie uznať a vykonať.

2. Výmaz z registra partnerov verejného sektora

Ďalšou sankciou v zmysle ZoRPVS je výmaz partnera verejného sektora z registra. V zmysle § 13 ods. 2 ZoRPVS registrujúci orgán *„vykoná výmaz zapísaného partnera verejného sektora, ak právoplatne uložil pokutu za nesplnenie povinnosť podať návrh na zápis zmeny zapísaných údajov týkajúcich sa konečného užívateľa výhod... a táto pokuta nebola v lehote určenej súdom zaplatená.“*⁷

Uvedené rozhodnutie je zároveň rozhodnutím o vylúčení v zmysle § 13 Obchodného zákonníka. Vylúčenou osobou je štatutárny orgán alebo členovia štatutárneho orgánu právnickej osoby zapísanej v obchodnom registri, ktorá je partnerom verejného sektora a ktorá bola vymazaná z registra.⁸

V prípade neuhradenia pokuty sa teda členovia štatutárneho orgánu stávajú tzv. vylúčenými osobami *„a po dobu troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia o vylúčení nesmú vykonávať funkciu člena štatutár-*

⁷ § 13 ods. 2 ZoRPVS.

⁸ V prípade rozhodnutia o vylúčení vylúčená osoba po dobu troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia o vylúčení nesmie vykonávať funkciu člena štatutárneho orgánu alebo člena dozorného orgánu v obchodnej spoločnosti alebo družstve.

*neho orgánu alebo člena dozorného orgánu v obchodnej spoločnosti alebo družstve.*⁹

3. Právo odstúpiť od zmluvy

ZoRPVS zároveň zavádza aj súkromnoprávne sankcie. Právoplatné rozhodnutie o pokute vytvára právo subjektu verejného sektora odstúpiť od zmluvy, a to v nasledovných prípadoch: (i) ak v konaní na základe kvalifikovaného podnetu, ktorým sa overuje pravdivosť a úplnosť údajov zapísaných v registri, partner verejného sektora hodnoverne nepreukáže, že údaje o konečnom užívateľovi výhod zapísané v registri sú pravdivé a úplné a registrujúci orgán rozhodne o výmaze partnera verejného sektora z registra; (ii) ak dôjde k výmazu partnera verejného sektora na návrh oprávnenej osoby počas trvania zmluvy vzniká účastníkovi zmluvy, (iii) ak bola partnerovi verejného sektora uložená pokuta v zmysle § 13 ods. 2 ZoRPVS alebo (iv) ak je partner verejného sektora viac ako 30 dní v omeškaní so splnením povinnosti zabezpečiť zápis novej oprávnenej osoby najneskôr do 30 dní od jej dobrovoľného výmazu.¹⁰

Právo odstúpiť od zmluvy môže mať pritom pre partnera verejného sektora ešte závažnejšie dôsledky ako prípadná pokuta. Hospodársky prospech je odčerpaný uloženou pokutou v zmysle § 13 ods. 1 písm. a), partner verejného sektora teda nebude pri obchodovaní so subjektom verejného sektora „ziskový“. Pri odstúpení však hrozí, že partnerovi verejného sektora budú spôsobené značné škody, ktoré môžu súvisieť napr. zo zabezpečenými pracovnými kapacitami, subdodávateľmi, materiálom, a pod., ktoré sa odstúpením od zmluvy stanú náhle nadbytočnými. Je samozrejme potrebné zdôrazniť, že verejnoprávny subjekt má iba právo, nie povinnosť, od zmluvy odstúpiť.

Odstúpenie od zmluvy môže mať nepriaznivé dôsledky aj pre verejnoprávny subjekt. Je preto dôležité dôkladne zvážiť, či za daných okolností je odstúpenie od zmluvy pre verejnoprávny subjekt prospešné a vyhovujúce.

4. Možnosť predĺženia splatnosti záväzkov

Ďalšou súkromnoprávnou sankciou upravenou ZoRVPS je možnosť verejnoprávneho subjektu oddialiť splatnosť svojich záväzkov pri

⁹ § 13a ods. 1 Obchodného zákonníka.

¹⁰ § 15 ods. 1 ZoRPVS.

porušení stanovených povinností zo strany oprávnenej osoby súvisiace s identifikáciou a overením identifikácie konečných užívateľov výhod resp. zápisom novej oprávnenej osoby. Pokiaľ tieto povinnosti nie sú splnené včas, subjekt verejného sektora nemusí plniť svoje zmluvné záväzky a nedostane sa do omeškania.¹¹

5. Premlčacia lehota

ZoRPVS nezavádza žiadne lehoty, po uplynutí ktorých už pokutu nebude možné vymáhať. Z tohto pohľadu ide teda o extrémne prísnu úpravu, a to aj pri porovnaní noriem týkajúcich sa dĺžky premlčacej lehoty v trestnom práve. S výnimkou najzávažnejších trestných činov proti mieru, ľudskosti a vojnových trestných činov, trestnosť činu zaniká uplynutím premlčacej doby.¹² Nie je úplne zrejmé a dôvodová správa bližšie neodôvodňuje, prečo bolo potrebné upraviť sankcie v zmysle ZoRPVS bez časového obmedzenia.

V tomto ohľade je potrebné uviesť, že úprava primerane dlhej premlčanej lehoty by nemala narušiť fungovanie ZoRPVS. Sankcie uložené po dlhom čase od porušenia povinnosti strácajú svoju efektívnosť, pričom môžu spôsobiť, že sankcionovanie partnera verejného sektora bude za daných okolností veľmi nespravodlivé.

6. Priestupok

Zákonodarca pri úprave sankcií myslel aj na druhú stranu zmluvného vzťahu (t. j. verejnoprávny subjekt), ktorý môže uzatvoriť zmluvu so subjektom, ktorý nie je zapísaný v registri partnerov verejného sektora napriek tomu, že ZoRPVS uzatvorenie takejto zmluvy podmieňuje predchádzajúcim zápisom v registri. V takomto prípade je možné postihovať aj verejnoprávny subjekt a sankcie môžu byť tým pádom efektívnejšie.

¹¹ § 15 ods. 2 ZoRPVS.

¹² V zmysle § 88 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v platnom znení platí: „Uplynutím premlčacej doby nezaniká trestnosť trestných činov uvedených v dvanástej hlave osobitnej časti tohto zákona okrem trestného činu založenia, podpory a propagácie hnutia smerujúceho k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 421, trestného činu prejavy sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422, trestného činu výroby extrémistických materiálov podľa § 422a, trestného činu rozširovania extrémistických materiálov podľa § 422b, trestného činu prechovávaného extrémistických materiálov podľa § 422c, trestného činu popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti podľa § 422d, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 423 a trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti podľa § 424.“

Porušenie zo strany verejnoprávneho subjektu je možné postihovať ako priestupok, pričom „*priestupku sa dopustí ten, kto uzavrie zmluvu s partnerom verejného sektora podľa [ZoRPVS], ak partner verejného sektora nebol ku dňu uzavretia zmluvy zapísaný do registra partnerov verejného sektora*“.¹³ Za predmetný priestupok je možné udeliť pokutu od 1 000 do 100 000 eur. Ukladanie pokuty sa riadi zákonom č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v platnom znení (ďalej len „ZoP“).

V tejto súvislosti je dôležité uviesť, že za spáchanie priestupku v zmysle ZoP môže byť zodpovedná len fyzická osoba (ZoP neupravuje zodpovednosť právnických osôb). Platí, že „*za porušenie povinnosti uloženej právnickej osobe zodpovedá podľa tohto zákona ten, kto za právnickú osobu konal alebo mal konať, a ak ide o konanie na príkaz, ten, kto dal na konanie príkaz*“.¹⁴ Priestupok je teda možné uložiť štatutárovi verejnoprávneho subjektu alebo inej osobe, ktorá zmluvu uzatvorila.¹⁵ Takúto formu sankcie je na jednej strane možné považovať za prísnu (ako porovnateľnú sankciu ukladanú štatutárnym orgánom partnerov verejného sektora),¹⁶ na druhej strane však zároveň aj viac účinnú. Vo všeobecnosti totiž platí, že pokuty ukladané verejnoprávnym subjektom nemajú relevantný účinok. Pri uložení pokuty verejnoprávnemu subjektu sa len „*prelievajú*“ finančné prostriedky z jednej kapitoly rozpočtu verejnej správy do druhej.¹⁷ Pokiaľ sa však pokuta ukladá priamo fyzickej osobe konajúcej v mene alebo za verejnoprávny subjekt, ktorý zmluvu s partnerom verejného sektora, ktorý nie je zapísaný do registra, uzatvorí, je možné efektívnosť predmetnej sankcie považovať za oveľa vyššiu.

7. Primeranosť sankcií

Výpočet sankcií je skutočne rozsiahly a predmetné sankcie sú veľmi prísne. Ako vyplýva z predchádzajúceho textu, sankcionované sú v mnohých prípadoch aj porušenia, ktorým nemohla sankcionovaná

¹³ § 42b ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v platnom znení.

¹⁴ § 6 ZoP.

¹⁵ Takouto osobou môže byť poverený alebo splnomocnený zástupca.

¹⁶ V porovnaní s pokutou ukladanou štatutárnym orgánom partnera verejného sektora však ZoP vyžaduje zavinenie. Predmetná sankcia je teda menej prísna.

¹⁷ Uvedený záver je možné nepriamo vyvodiť aj s nesúvisiaceho nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (ďalej len „GDPR“). V zmysle čl. 83(7) GDPR môže *každý členský štát stanoviť pravidlá, či a v akom rozsahu sa môžu správne pokuty uložiť orgánom verejnej moci a verejnoprávnym subjektom zriadeným v danom členskom štáte*. GDPR teda reflektuje záver, že ukladanie pokút verejnoprávnym subjektom je v zásade málo účelné.

osoba zabrániť (napr. člen štatutárneho orgánu, ktorý nemohol vedieť, že sa zmenil konečný užívateľ výhod), pričom chýba úprava relevantných liberačných dôvodov.

Rovnako je potrebné poznamenať, že sankcie sa majú ukladať aj za porušenia, ktoré sú z pohľadu účelu zákona irelevantné a z pohľadu spoločenskej nebezpečnosti zanedbateľné. Uloženie pokuty nemá opodstatnenie v prípade, že u konečného užívateľa výhod nie je v registri uvedená jeho aktuálna adresa trvalého pobytu, navyše, pokiaľ orgány verejnej moci touto informáciou už disponujú (napr. prostredníctvom registra obyvateľov SR) – v zmysle navrhovanej legislatívy Európskej únie¹⁸ by prepojenie registrov malo byť možné používať na výmenu informácií o akejkolvek forme spoločnosti zapísanej v registroch členských štátov v súlade s vnútroštátnym právom.¹⁹

Registrujúci orgán (Okresný súd Žilina) nemá personálnu ani časovú kapacitu preverovať všetky zápisy v registri partnerov verejného sektora a bude sa musieť spoliehať na tzv. kvalifikované podnety.²⁰ Uvedený postup môže spôsobiť, že spôsob udeľovania sankcií bude selektívny – nebudú postihované všetky prípady porušenia, ale len tie, ktoré boli odhalené na základe kvalifikovaného podnetu.

Na druhej strane by však predmetné „drakonické“ sankcie mali spôsobiť, že partner verejného sektora nebude mať záujem na poskytovaní neúplných alebo skreslených informácií oprávnenej osobe, na poklade ktorých by došlo k nesprávne identifikovaniu konečných užívateľov výhod.²¹

Na prvý pohľad je teda možné predpokladať, že partneri verejného sektora budú oveľa „náchylnejší“ dodržiavať ustanovenia ZoRPVS a zapisovať skutočných konečných užívateľov výhod. Efektivitu ZoRPVS súvisiacu aj s prísnosťou sankcií bude možné kvalifikovane vyhodnotiť až po dlhšej aplikácii zákona. Už v tejto chvíli je však mož-

¹⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1151 z 20. júna 2019, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2017/1132, pokiaľ ide o používanie digitálnych nástrojov a postupov v rámci práva obchodných spoločností, preambula, bod 29.

¹⁹ MAŠUROVÁ, A.: *Obchodný register a právne postavenie štatutárov de lege ferenda*. In: Mířniky práva v stredo európskom priestore 2019, Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2019, s. 475.

²⁰ V zmysle § 12 ods. 2 „kvalifikovaný podnet musí okrem všeobecných náležitostí podania obsahovať opis skutočností odôvodňujúcich dôvodnú pochybnosť o pravdivosti alebo úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaných v registri. Na podanie, ktoré nie je kvalifikovaným podnetom, registrujúci orgán neprihliada.“

²¹ LACKO, P.: *Do akej miery zodpovedajú zápisy v registri partnerov verejného sektora skutočnosti*. In: Mířniky práva v stredo európskom priestore 2018, Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2018, s. 160.

né na základe medializovaných informácií badať tendenciu zapisovať a zverejňovať reálnych konečných užívateľov výhod.²²

Záver

Zákon o registri partnerov verejného sektora za účelom zabezpečenia správnosti a aktuálnosti údajov týkajúcich sa konečných užívateľov výhod zaviedol pomerne širokú „plejádu“ sankcií, z ktorých mnohé sú veľmi prísne.

Na jednej strane môže takýto prístup primäť partnerov verejného sektora, aby dbali na to, že údaje zapísané v registri partnerov verejného sektora naozaj zodpovedali skutočnosti.

Na druhej strane je však potrebné zdôrazniť, že prísne sankcie sú spojené aj porušeniami, ktoré sú z pohľadu sledovaného cieľa (a spoločenského prínosu) bezvýznamné.

Stojí preto za zamyslenie, či by prísne sankcie nemali byť spojené výlučne s porušeniami, ktoré sú v tejto súvislosti relevantné. V zmysle aktuálneho právneho stavu hrozia totiž rovnaké postihy pre všetky prípady porušenia, pričom „spodná hranica“ pokút je pri menej závažných a nezavinených porušeniach skutočne neodôvodnene prísna.

Použitá literatúra

1. LACKO, P.: *Nariadenie Brusel I (prepracované znenie). Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016.
2. LACKO, P.: *Do akej miery zodpovedajú zápisy v registri partnerov verejného sektora skutočnosti*. In: *Míľniky práva v stredoeurópskom priestore 2018*, Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2018.
3. MAŠUROVÁ, A.: *Obchodný register a právne postavenie štatutárov de lege ferenda*. In: *Míľniky práva v stredoeurópskom priestore 2019*, Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2019

Právne predpisy

1. Zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v platnom znení.
2. Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v platnom znení.
3. Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v platnom znení.

²² Potvrdené: J. Široký je majiteľom Váhostavu. [online] Dostupné na: <http://www9.teraz.sk/slovensko/potvrdene-j-siroky-je-majitelom-v/238696-clanok.html>.

4. Zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora v platnom znení.
5. Dôvodová správa k návrhu zákona o registri partnerov verejného sektora.
6. Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (tzv. „GDPR“).
7. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1151 z 20. júna 2019, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2017/1132, pokiaľ ide o používanie digitálnych nástrojov a postupov v rámci práva obchodných spoločností

Internetové zdroje

1. *Potvrdené: J. Široký je majiteľom Váhostavu.* [online] Dostupné na: <http://www9.teraz.sk/slovensko/potvrdene-j-siroky-je-majitelom-v/238696-clanok.html>